

**Prof. Dr. Muhammet ÖZEKES / Prof. Dr. Vural SEVEN /
Doç. Dr. Nedim MERİÇ**

**SERMAYE ŞİRKETLERİİNDE
SORUMLULUK DAVASI
(TTK m. 549 vd.)**

Ticaret Hukuku ve Usûl Hukuku Kapsamında

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER	XI
KISALTMALAR CETVELİ	XVII
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM SERMAYE ŞİRKETLERİİNDE HUKUKÎ SORUMLULUK

I. SORUMLULUĞUN DÜZENLENME AMACI	3
II. SORUMLULUĞUN DÜZENLENİŞİ.....	6
A. GENEL OLARAK.....	6
B. SORUMLULUK SEBEPLERİ.....	7
1. Gerçeğe veya Kanuna Aykırı Düzenlenen Belge ve Beyanlardan Kaynaklanan Sorumluluk	7
2. Sermaye Taahhüdü, Sermaye Ödenmesi Hakkında Yanlış Beyanlar ile Ödeme Yetersizliği Bilinerek Sermaye Taahhüdünün Kabul Edilmesi ve Onaylanması.....	7
3. Aynî Sermayele Devralınan İşletme ile Ayınlara Değer Biçilmesinde ve Nitelendirilmesinde Yolsuzluk.....	9

4.	Halktan Para Toplanması	10
5.	Kanundan ve Esas Sözleşmeden Doğan Yükümlülüklerin İhlali.....	11
6.	Denetçilerin Kanunî Görevlerini İhlâl Etmeleri	18
III.	SORUMLULUĞUN HUKUKÎ NİTELİĞİ.....	19
A.	ORGANLARIN SORUMLULUĞUNUN HUKUKÎ NİTELİĞİ	19
1.	Şirket Zararları Bakımından	19
2.	Alacaklıının veya Pay Sahibinin Doğrudan Zararları Bakımından.....	23
B.	KURUCULARIN SORUMLULUĞUNUN HUKUKÎ NİTELİĞİ	25
C.	KURUCU VE ORGAN SIFATI OLmayANLARIN SORUMLULUĞUNUN HUKUKÎ NİTELİĞİ.....	25
IV.	SORUMLULUĞUN ŞARTLARI.....	26
A.	HUKUKA AYKIRILIK	26
B.	KUSUR	32
C.	ZARAR.....	42
1.	Doğrudan Zarar - Dolaylı Zarar	42
2.	Dolaylı Zararın Pay Sahibine ve Şirket Alacaklısına Verdiği Talep Hakkının Hukukî Niteliği.....	48
3.	Zararın Maddî veya Manevî Zarar Olması	49
4.	Ortaya Çıkan Zararlar	52
a.	Şirket Zararı.....	52
b.	Pay Sahibine Verilen Zarar	53
c.	Şirket Alacaklısına Verilen Zarar	55
D.	İLLİYET BAĞI	57
V.	İBRANIN SORUMLULUĞA ETKİSİ	58
VI.	SORUMLULAR ARASINDA TESELSÜL İLİŞKİSİ VE USÛLÎ ETKİSİ	64
VII.	ZAMANAŞIMI.....	74
VIII.	HAK DÜŞÜRÜCÜ SÜRE.....	78

İKİNCİ BÖLÜM

DAVA TAKİP YETKİSİ

I.	GENEL OLARAK DAVA TAKİP YETKİSİ	81
II.	ALACAKLI İLE PAY SAHİPLERİNİN DOĞRUDAN ZARARI VE DAVA TAKİP YETKİSİ	84
III.	ŞİRKETİN ZARARI VE DAVA TAKİP YETKİSİ	90
	A. GENEL OLARAK.....	90
	B. ŞİRKETİN DAVA TAKİP YETKİSİ	92
	C. PAY SAHİBİNİN DAVA TAKİP YETKİSİ	98
	D. BAĞLI ŞİRKET PAY SAHİBİNİN VE ALACAKLISININ DAVA TAKİP YETKİSİ	103
IV.	İFLÂSTA ŞİRKET ZARARI VE DAVA TAKİP YETKİSİ.....	105
	A. İFLÂSIN ŞİRKET ZARARININ TALEP EDİLMESİNE ETKİSİ	105
	B. TTK 556. MADDE DÜZENLEMESİ.....	107
	1. Genel Olarak	107
	2. Dava Takip Yetkisinin Kullanılması Öncelikle İflâs İdaresine Aittir	108
	3. 'İİK m. 245'in Saklı Tutulmasının' Gerekçesi (TTK m. 556 f. 3)	109
	C. İFLÂS İDARESİNİN DAVA TAKİP YETKİSİ.....	110
	D. DAVA TAKİP YETKİSİNİN İFLÂS ALACAKLISINA DEVİRİ (İİK M. 245)	114
	1. Devrin Amacı.....	114
	2. Devrin Hukukî Niteliği	115
	3. Devrin Şartları.....	116
	a. Şirket Alacağının Çekişmeli Olması	116
	b. Alacaklar Toplanmasının Sorumluluk Davası Açmaktan Vazgeçmesi	117

c.	Dava Takip Yetkisinin Devrine Karar Verilerek Bu Yetkinin İflâs Alacaklilarına Teklif Edilmesi ve İflâs Alacaklilarının Teklifi Kabul Etmesi.....	120
4.	İflâsin Kapanmasından Sonra Dava Takip Yetkisinin Devri	124
5.	Dava Takip Yetkisinin Devrinin Sonuçları.....	124
E.	İFLÂSTA PAY SAHİBİNİN VE ŞİRKET ALACAKLISININ DAVA TAKİP YETKİSİ	130
F.	BAĞLI ŞİRKET PAY SAHİBİNİN VE ALACAKLISININ DAVA TAKİP YETKİSİ	135
V.	YARIŞAN DAVA TAKİP YETKİLERİNİN BAĞIMSIZ OLMASI VE ARALARINDAKİ İLİŞKİ.....	135
A.	GENEL OLARAK.....	135
B.	DAVA TAKİP YETKİLİLERİNDEN BİRİNİN DAVA AÇMASI DURUMUNDA DİĞER DAVA TAKİP YETKİSİ OLANLARA ETKİSİ	139
VI.	DAVA TAKİP YETKİSİ BAĞLAMINDA SULH	146

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SORUMLULUK DAVASINDA USÂL VE HÜKMÜN İCRASI

I.	DAVA ÖNCESİ ARABULUCUYA BAŞVURU ZORUNLULUĞU	151
A.	GENEL OLARAK.....	151
B.	ARABULUCUYA BAŞVURUDA DAVA TAKİP YETKİSİNİN TESPİTİ	153
C.	ARABULUCUYA BAŞVURUNUN DİĞER DAVA TAKİP YETKİLERİNE ETKİSİ.....	154
D.	ARABULUCULUK GÖRÜŞMELERİNİN YAPILMASI VE SONUÇLANMASI	156
1.	Genel Olarak	156

2.	Anlaşma Yapılması	157
3.	Anlaşmaya Varılamaması.....	161
II.	DAVANIN AÇILMASI.....	163
A.	GÖREVLİ MAHKEME	163
B.	YETKİLİ MAHKEME.....	165
C.	YARGILAMA USÛLÜ.....	171
D.	DAVANIN KONUSU	172
E.	TARAFLAR VE MÜDAHALE.....	184
F.	PAYLAŞTIRMAYA OLAN ETKİSİ	187
III.	DAVANIN GÖRÜLMESİ BAKIMINDAN ÖZELLİK GÖSTEREN DURUMLAR.....	189
A.	DAVALININ İLERİ SÜREBİLECEĞİ SAVUNMALAR....	189
B.	BEKLETİCİ MESELE YAPILMASI GEREKEN DURUMLAR.....	195
C.	DAVALARIN BİRLEŞTİRİLMESİ BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME	199
D.	DAVANIN DURMASINI GEREKTİREN DURUMLAR..	201
IV.	İSPAT YÜKÜ VE DELİLLER	202
V.	KARAR ve ETKİSİ.....	206
VI.	YARGILAMA GİDERLERİ BAKIMINDAN DEĞERLENDİRME	209
VII.	HÜKMÜN İCRASI VE PAYLAŞTIRMA.....	212
A.	HÜKMÜN İCRASI	212
1.	Genel Olarak	212
2.	Ödemenin Şirkete Yapılması Konusunda Değerlendirme	223
B.	PAYLAŞTIRMA	225
	SONUÇ	229
	KAYNAKÇA	235